

Aan de gemeenteraad

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
www.bloemendaal.nl

Datum : 25 juni 2024
Zaaknummer : 1259024
Behandeld door : College van B&W
Onderwerp : Gezondheidsmonitor jeugd 2023: prestatiedruk, media- en
middelengebruik blijven aandachtspunten
Verzonden :
Bijlage(n) : Gezondheidsmonitor jeugd 2023 gemeente Bloemendaal

Geachte leden van de raad,

Eén keer in de vier jaar neemt de GGD de Gezondheidsmonitor jeugd af bij leerlingen van klas 2 en klas 4 van het regulier voortgezet onderwijs. In 2021 was er vanwege Corona een extra editie van de Gezondheidsmonitor jeugd. In het najaar van 2023 vond er weer een Gezondheidsmonitor Jeugd plaats. Dit jaar bevatte de vragenlijst extra vragen in het kader van Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). OKO is een wetenschappelijk onderbouwde Nederlandse preventieaanpak voor gemeenten die zich richt op het voorkomen van alcohol, drugs en tabak gebruik onder jongeren door een leefomgeving te vormen waarin ze gelukkig en gezond kunnen opgroeien. De aanpak richt zich op jongeren van 10 tot 18 jaar oud, wat aansluit op de doelgroep van de Gezondheidsmonitor jeugd.

Onderzoeksopzet

In totaal hebben 760 leerlingen uit klas 2 en klas 4 van het regulier voortgezet onderwijs, woonachtig in de gemeente Bloemendaal, een online vragenlijst ontvangen. 413 (54%) leerlingen hebben de vragenlijst ingevuld. Hieronder volgen de belangrijkste resultaten uit het onderzoek.

Resultaten

Uit de resultaten zijn vijf kernboodschappen naar voren gekomen:

1. Mentale gezondheid, waaronder prestatiedruk en stress, is nog niet hersteld;
2. Alcohol gebruik is hoog en vaperen neemt toe;
3. Veel scholieren sporten, ontbijt en slaap kunnen beter;
4. Mediagebruik steeds problematischer;
5. Sociale veiligheid is flink afgenomen.

Mentale gezondheid

Van de respondenten geeft 81% aan meestal (zeer) gelukkig te zijn, 89% geeft aan voldoende weerbaar te zijn en 97% kan bij iemand terecht met een probleem. Tegelijkertijd is er ook een groep leerlingen die mentale klachten ervaart: 58% van de respondenten geeft aan (zeer) vaak stress te ervaren en 37% geeft aan regelmatig tot vaak prestatiedruk te ervaren. Het aantal respondenten

2024000251

(28%) dat aangeeft psychische klachten te hebben is hetzelfde gebleven. Ten slotte geeft 19% van de respondenten aan suïcide gedachten te hebben en 3% van de respondenten ondernam afgelopen 12 maanden een poging om een einde te maken aan zijn/haar eigen leven.

Alcoholgebruik en vaperen

Van de respondenten gaf 38% aan de afgelopen vier weken alcohol te hebben gedronken. Dit is hoger dan in de regio Kennemerland (24%) en hoger dan in de rest van Nederland (27%). Van de respondenten geeft 32% aan dat de ouders het goed vinden of er niets van zeggen en 49% geeft aan dat de ouders vinden dat hij/zij minder moet drinken of dat ouders het afraden of verbieden. Naast onverminderd alcoholgebruik is een verdubbeling te zien in het aantal respondenten dat wekelijks sigaretten rookt en/of vaperet. Waar dit in 2019 nog 6% was is dit nu 13% van de respondenten. Deze trend is in de hele regio Kennemerland waarneembaar.

Sport, voeding en slaap

Positief is dat er een toename te zien is in het aantal respondenten dat minstens 2x per week sport (94%). Dit is hoger dan het regionale en landelijke percentage (81%). Van de respondenten is 97% wekelijks actief bij een club, vereniging of organisatie.

Het aantal respondenten dat aangeeft te ontbijten is gedaald van 77% in 2021 naar 56% in 2023.

Deze trend is in de hele regio Kennemerland te zien.

Ten slotte geeft 68% van de respondenten aan vaak slaperig of moe te zijn overdag ten opzichte van 61% in 2021. Daarbij geeft 25% van de respondenten aan dat dit komt door Tv, gamen of telefoongebruik.

Mediagebruik

Van de respondenten geeft 16% aan risico te lopen op problematisch social media gebruik. Dit is hoger dan het regionale en landelijke percentage (13%). Daarnaast is 59% (een beetje) ontevreden over het aantal uur dat hij/zij op een scherm zit per dag.

Sociale veiligheid

Van de respondenten geeft 14% aan gepest te worden op school. Dit is twee keer zo hoog dan in 2021 (7%), maar niet hoger dan in de regio Kennemerland (15%) en landelijk (14%). Ook voelde 20% zich het afgelopen jaar gediscrimineerd. Dit is bijna een verdrievoudiging ten opzichte van het jaar 2019 waarin dit nog 7% was. In de hele regio Kennemerland is deze trend ook te zien. Van de respondenten gaf 19% aan op school uit te kunnen komen voor LHBTIQ+ terwijl dit in 2019 nog 38% was. Ten slotte geeft 57% van de respondenten aan zich wel eens onveilig te voelen op 1 of meer plekken. Dit is hoger dan in de regio Kennemerland (49%). Ook geeft 30% van de respondenten aan dat zij zich op straat of buiten de eigen buurt onveilig voelen.

Vervolg aanpak

Er is een werkgroep mentale gezondheid opgestart die aan de hand van deze resultaten kijkt naar de mogelijkheden om de mentale gezondheid van de jeugd te verbeteren en het alcohol- en middelengebruik te verminderen. De werkgroep heeft de thema's prestatiedruk, mediagebruik en alcohol- en middelengebruik centraal gesteld, omdat hier de meeste winst te behalen valt. De acties van de werkgroep sluiten aan bij de beleidsdoelstellingen zoals beschreven in het Beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Met de VO-scholen worden dit komend schooljaar ouderavonden rond prestatiedruk en mediagebruik georganiseerd. Daarnaast verkennen we voor het PO ook een aanpak rond prestatiedruk.

Voor de lange termijn wordt geïnventariseerd of gemeente Bloemendaal een OKO gemeente kan worden in samenwerking met regio Zuid-Kennemerland. OKO is een mogelijke aanpak om het

alcohol- en middelengebruik gebruik onder de jeugd te voorkomen en te verminderen, zoals kort beschreven aan het begin van deze brief.

De rapportages die GGD Kennemerland heeft opgesteld naar aanleiding van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 zijn openbaar en te vinden in de Gezondheidsatlas van GGD Kennemerland op www.gezondheidsatlaskennemerland.nl. We houden u op de hoogte over het uitgewerkte plan van de werkgroep mentale gezondheid en de mogelijkheden om de OKO aanpak te implementeren in de gemeente.

Tot slot zouden wij u graag in een beeldvormende avond nader willen informeren over de mentale gezondheid en het middelengebruik van jeugd in Bloemendaal en de aanpak die wij voor ogen hebben.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester

, secretaris

